

8.-9.lk kouluterveyskyselyt 2021: terveydenhoitajan poimintoja

+ 100% harrastaa jotakin vähintään 1x/viikko.

+ Muut kuin terveystarkastuskäynnit kouluterveydenhoitajalla n. 10% yleisempiä Lappajärvellä vrt. koko maa. Lappajärvellä 90% on saanut tukea ja apua kouluterveydenhoitajalta hyvinvointiin. 85% kokee, että kouluterveydenhoitajalle on helppo päästä.

- Lappajärven yhteiskoululla terveydenhoitaja on pääasiassa kokoajan paikalla, joka vaikuttanee näihin tuloksiin positiivisesti. Terveydenhoitaja on helposti tavoitettavissa ja vo:lle on helppo päästä.
- Terveystarkastuksista puhutaan nuorille tärkeistä asioista (89%), nuoren mielipidettä kuunnellaan (94%) ja keskustellaan kotiasioista (94%). Kehityskohteena tuloksista voi nähdä terveystarkastuksen laadun, koska tytöistä vain 52,2% (sukupuolet yht. 68%) kokee tarkastuksen laadukkaana ja tytöistä vain 57% (sukupuolet yht. 75%) uskaltaa kertoa asioistaan rehellisesti.

+ Päivittäin tupakoivia ei ole. Päivittäin nuuskaa käyttäviä 2%. Ei kannabiskokeiluja tai hyväksyntää sen käyttöön. Raittiita on enemmän Lappajärvellä sekä tytöissä että pojissa vrt. koko maan lukuihin. Runsasta/viikoittaista alkoholin käyttöä ei esiinny tulosten mukaan. Noin 15-20% hyväksyy ikäisillään tupakan, sähkö tupakan, nuuskan käytön sekä humalajuomisen. Lappajärvellä huumeiden hankkiminen koetaan vaikeammaksi vrt. koko maa (helppo hankkia Lappajärvi 18,8%, koko maa 47%).

+ Ei viikoittaista kiusaamista. Koko lukukauden aikana kiusaamista ei lainkaan pojista 96% ja tytöistä 58,3%. Hyvä työrauha luokassa (92%). Pojista 88,5% kokee opettajien kohtelun olevan oikeudenmukaista, tytöistä 56,5%.

+ Lappajärvellä korona aiheuttanut suurta huolta 10–20% vastaajista. Eniten korona on vaikuttanut yhteydenpitoon isovanhempien kanssa vähentäen sitä (~62%). Korona on lisännyt perheen kesken vietettyä aikaa hieman enemmän (~19%) kuin lisännyt ristiriitoja perheessä (~13%). Kommentti: Huolestuneiden määrä odotettua pienempi?

+/- Seksuaaliterveys: 15,6% ollut yhdyntöjä. 14,3% tarvitsee ilmaisia kondomeja ja 10,2% halvempia ehkäisymenetelmiä. Kommentti: Mielenkiintoista, koska Järvi-Pohjanmaan alueella tarjotaan ehkäisymenetelmät ilmaiseksi alle 25v. Tästä pyritään jakamaan tietoa terveystarkastuksissa, ilmoitustaululla sekä 8.lk terveydenhoitajan luennolla.

- Tytöistä 60% on ollut huolissaan mielialastaan viimeisten 12kk aikana. Kaikissa vastauksissa näkyy mielenterveysongelmien suurempi esiintyvyys tyttöjen joukossa. Lappajärven nuorista 14% ei ole yhtään läheistä ystävää ja 18% tuntee itsensä yksinäiseksi. Koulu-uupumusta kokevat enemmän tytöt (30-40%) kuin pojat. Vain ~54% pitää koulunkäynnistä Lappajärvellä. Kommentti: Mielialasta kysytään rutiniesti jokaisessa terveystarkastuksessa, kaikki 8.lk täyttävät R-BDI-kyselyn. Tarjotaan herkästi keskustelutukea.

- Kouluruokalassa ei käy päivittäin 14% pojista ja 20,8% tytöistä. Tytöt syövät koulussa eri aterianosia huonommin kuin pojat esim. maitoa juo pojista ~81% ja tytöistä ~44% tai salaattia syö pojista ~46% ja tytöistä ~30%.

- Vastaajista vain alle puolet kokee (kaikilla osa-alueilla 20–50%), että heillä olisi hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa esim. Koulutyöhön (28,6%), taukoihin (33,3%) tai kouluruokailuun (26,5%).
- Toimenpide-ehdotus: Jos vaikutusmahdollisuuksia voitaisiin jotenkin lisätä, vähentäisikö tämä niiden määrää, jotka EIVÄT käy kouluruokalassa.
- ~61% kokee, että koululounas tarjotaan sopivaan aikaan eli ~39% kokee ajankohdan ei-sopivana itselleen.
- Pojat tyytyväisempiä kouluruokailuun.
- Tähän voi vaikuttaa myös se, että 40% Ei syö aamupalaa joka arkiaamu, joten todennäköisesti koululounas maistuisi jo aikaisemmin kuin klo 11.30-12.
Toimenpide-ehdotus: Moni ei pysty heti heräämisen jälkeen syömään aamupalaa, joten voisiko esim. klo 9 tai 10 välitunnilla olla tarjolla pientä aamupalaa (esim. hedelmiä, mahdollisesti pientä rahaa vastaan), jotta oppilaat jaksaisivat paremmin ruokailuun asti?
- Hedelmien tarjoaminen aamu-/välipalana voisi lisätä päivittäin hedelmiä syövien määrää, joka jää nyt muuten harmillisen alhaiseksi: vain 29,2% syö päivittäin/lähes päivittäin hedelmiä tai marjoja ja vain 16,3% syö kasviksia päivittäin/lähes päivittäin.

- Kypärän, turvavyön ja heijastinten käyttö pääasiassa huonompaa vrt. koko maa. Koulussa/koulumatkalla ja liikuntatunnilla sattuneita tapaturmia on enemmän Lappajärvellä kuin vrt. koko maassa. Vapaa-ajan tapaturmia on kuitenkin vähemmän Lappajärvellä vrt. koko maa. Toimenpide-ehdotus: liikenneturvan kampanjat?

- Pojista löytyy joukko, joka ei harrasta lähes ollenkaan liikuntaa vapaa-ajalla.

- Pojista 30,8% (sukupuolet yht. 20,4%) harrastaa hengästyttävää liikuntaa max 1h/vko.
- Omatoimista liikuntaa vapaa-ajalla harrastaa pojista 73%, tytöistä 91%, sukupuolet yht. 81,6%. Ohjattua liikuntaa sukupuolet yht. 33,3%.
- Liikuntaa vähintään kuukausittain harrastaa pojat 84,6%, tytöt 100%.
- Kommentti: Millä keinoilla kannustetaan myös tätä 15-30% poikajoukkoa harrastamaan liikuntaa enemmän myös vapaa-ajalla? Terveystarkastaja yrittää motivoida terveystarkastuksissa, mutta se ei kaikkiin vaikuta.

- Tytöillä vähemmän tietoa harrastusmahdollisuuksista. Tytöistä ~57% kokee, että harrastuspaikka sijaitsee liian kaukana.

- Vaikuttaako paikallisen hevostallin loppuminen tähän? Vimpelissä jokin uusi hevostalli, myös Purmojärvellä on. Tiedetäänkö näistä?
- Toimenpide-ehdotus: Voisiko kansalaisopistoa pyytää syksyisin kertomaan eri harrastusvaihtoehdoista?

- Päivittäinen pelaaminen yleisempää Lappajärvellä vrt. koko maa.

- Lappajärvi pojat 66,7%, tytöt 47,8%, sukupuolet yht. 57,4%
- Koko maa pojat 51%, tytöt 23,7%, sukupuolet yht. 36,7%
- Ei kerro kokonaiskuva ruutuajasta, kysytty vain pelaamista.
- ~33% kokee vaikeuksia hallita netin käyttöä, tytöillä hieman enemmän kuin pojilla (sekä Lappajärvellä että koko maassa)

- Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokee Lappajärvellä 18% (1/5) ja koko maassa 26% (¼). Kommentti: Tämä on huolestuttavaa, kun puhutaan 14–15-vuotiaista. Terveyteen vaikuttavissa elintavoissa on paljon korjattavaa, esim. 55% vastaajista nukkuu arkisin alle 8h/yö, liikunta, ruokavalio ym. On todennäköistä, että elämäntapamuutoksilla myös koettu terveydentila paranisi.

- Fyysisen uhkan kokemus Lappajärvellä korostuu vrt. koko maan tuloksiin. Lappajärvellä tyttöistä fyysistä uhkaa on kokenut 43,5%, koko maassa 14,4%. Molempien sukupuolten vastaukset yht. Lappajärvi 26,5%, koko maa 16,1%. Häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua/seksuaalista häirintää puhelimesta tai internetissä on kokenut Lappajärvellä tyttöistä 47,8% (samansuuntainen tulos koko maassa). Koulussa ei ole koettu seksuaalista häirintää. Kommentti: Asiasta kysytään kaikilta 8.lk laajan terveystarkastuksen esitietolomakkeessa. Jos vastaa myöntävästi, asiasta keskustellaan tarkastuksessa.